

**Proposta ta' Qafas Legali u
Amministrattiv għall-Għaqdiet Volontarji
u tas-Settur Mhux Għall-Qligh Minn**

Doninu (Malta) International

QAFAS LEGALI GHALL-VOLONTARJAT F'MALTA

Proposta

Proposta ta' Qafas Legali u Amministrattiv għall-Għaqdiet Volontarji u tas-Settur Mhux Għall-Qligh

Dokument ippreparat għal kunsiderazzjoni mill-Gvern, il-Parlament u l-Kunsill Konsultattiv tas-Settur Volontarju

Premessa

Dan id-dokument jippreżenta proposta komprensiva għal riforma strutturata u legali tas-settur volontarju f'Malta, bl-għan li jiġi stabbilit qafas modern, ġust u trasparenti li jirregola l-organizzazzjoni u l-funzjonament tal-għaqdiet volontarji u tas-settur mhux għall-qligh b'mod ġenerali. Il-qafas propost huwa maħsub sabiex jindirizza kemm il-bżonnijiet prattiċi tal-entitajiet involuti fil-volontarjat, kif ukoll l-aspett legali u amministrattiv ta' kif dawn l-entitajiet għandhom jiġu rikonoxxuti, iggwidati u protetti.

Din il-proposta għandha bħala l-pedament tagħha l-Liġi dwar l-Għaqdiet Volontarji, jiġifieri **Kapitolu 492 tal-Liġijiet ta' Malta**, filwaqt li tirrikonoxxi li dan is-settur jeħtieġ approċċ aktar differenzjat, proporzjonat u adattat għar-realtajiet soċjali u legali tal-lum. Barra minn hekk, il-qafas propost huwa konformi u allinjat ma' obbligi u strumenti legali internazzjonali rilevanti, inklużi iżda mhux limitati għal:

- Il-Kostituzzjoni ta' Malta, b'mod partikolari d-dispożizzjonijiet dwar id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tal-bniedem;
- Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea;
- Il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem;
- Il-Linji Gwida tal-Kunsill tal-Ewropa dwar il-promozzjoni u l-protezzjoni tal-organizzazzjonijiet mhux governattivi;
- L-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti (SDGs), b'enfasi fuq il-partecipazzjoni ċivika, is-shubija komunitarja u l-governanza tajba.

Il-proposta trid tiżgura li l-għaqdiet volontarji jkollhom il-libertà li joperaw b'mod awtonomu, filwaqt li jkunu protetti minn piżijiet amministrattivi sproporzjonati, kontroll mhux ġustifikat jew intervent arbitrarju minn awtoritajiet regolatorji. Fl-istess waqt, tiġi mhegga trasparenza u rendikont proporzjonat mar-riżorsi u l-iskala tal-operat ta' kull entità.

Dan id-dokument huwa mfassal b'mod li jkun **aċċessibbli, prattiku u legali**, sabiex jservi bħala pedament għar-riforma tant mistennija ta' dan is-settur vitali għall-koeżjoni soċjali, il-gustizzja komunitarja u l-iżvilupp demokratiku f'pajjiżna.

Artikolu 1 — Għanijiet u Prinċipji Ġenerali

1. Dan il-qafas legali għandu l-għan li jistabbilixxi sett ta' prinċipji fundamentali u għanijiet strateġiċi li jiggwidaw l-organizzazzjoni, ir-rikonoxximent, l-operat u r-regolamentazzjoni tal-għaqdiet volontarji u tas-settur mhux għall-qliġh f'Malta, b'mod li jkun konformi mad-dritt intern u mal-istandards internazzjonali rilevanti.
2. Il-qafas għandu jsegwi u jimplementa l-prinċipji ewlenin li ġejjin:

a. Promozzjoni u Protezzjoni tal-Libertà ta' Għaqda u Inizjattiva

Ċivika – Jiġi mħares u mhegġeġ id-dritt fundamentali tal-individwi u tal-komunitajiet biex jorganizzaw ruħhom b'mod liberu, sabiex jippromwovu, jiddefendu u jservu l-ġid komuni u/jew l-interessi legittimi tagħhom, mingħajr biża' ta' repressioni, diskriminazzjoni jew ostakoli mhux ġustifikati.

b. Holqien ta' Ambjent Legali Stabbli, Trasparenti u Aċċessibbli – Tiġi stabbilita struttura legali ċara, konsistenti u prevedibbli li tagħti ċertezza lill-għaqdiet volontarji fir-rigward tad-drittijiet, id-dmirijiet u l-obbligi tagħhom, u li tkun aċċessibbli u faċli biex tinftiehem anke minn atturi żgħar fis-soċjetà ċivili mingħajr il-ħtieġa ta' għajjnuna legali speċjalizzata.

c. Garanzija ta' Proporzjonalità Legali u Amministrattiva – Ir-regoli, il-proċeduri u r-rekwiżiti regolatorji għandhom ikunu proporzjonati mal-għan, in-natura, id-daqs u l-mezzi finanzjarji ta' kull għaqda, sabiex jiġu evitati piżijiet żejda jew ingusti fuq organizzazzjonijiet żgħar u mhux kummerċjali.

d. Prevenzjoni u Tnehhija ta' Kontroll Abbużiv jew Arbitrali – Jiġi pprevenut kull użu eċċessiv jew mhux proporzjonat tas-setgħat regolatorji mill-awtoritajiet pubbliċi, u jitwaqqfu mekkaniżmi ta' skrutinju indipendenti biex jiġu mħarsa l-awtonomija u l-integrità tal-għaqdiet volontarji, f'konformità mal-prinċipju tas-saltna tad-dritt u l-istandards demokratiċi.

e. Allinjament mad-Drittijiet Internazzjonali u l-Prinċipji tal-Unjoni Ewropea – Il-qafas għandu jkun kompatibbli mal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, u strumenti oħra internazzjonali relatati mal-libertà ta' għaqda, l-iżvilupp sostenibbli u l-governanza tajba.

3. L-implimentazzjoni ta' dawn il-prinċipji għandha tkun il-bażi għall-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tal-bqija tad-dispożizzjonijiet f'dan il-qafas legali.

Artikolu 2 — Kategoriji u Klassifikazzjoni tal-Għaqdiet Volontarji

1. Sabiex tiġi żgurata trasparenza, proporzjonalità u amministrazzjoni effettiva, dan il-qafas jistabbilixxi sistema ta' klassifikazzjoni tal-għaqdiet volontarji skont in-natura, l-iskop, l-istruttura u d-daqs tal-operat tagħhom. Għal dan il-għan, l-għaqdiet jiġu organizzati fi tliet kategoriji u erba' livelli kif ġej:

Livell 0 — Inizjattivi Komunitarji Mhux Formali

- a. Dawn huma gruppi ta' nies li jaġixxu fuq inizjattiva proprja b'mod mhux registrat u mingħajr struttura legali formali.\n
- b. Mhumiex involuti f'attivitajiet kummerċjali jew ġbir ta' fondi regolari.\n
- c. Joperaw fuq bażi ta' solidarjetà jew għajnuna spontanja fil-komunità.\n
- d. Mhumiex obbligati jirreġistraw jew jagħmlu rendikont uffiċjali, iżda jistgħu jinnotifikaw l-eżistenza tagħhom għal skopijiet ta' networking jew appoġġ.

Livell 1 — Għaqdiet Komunitarji Volontarji

- a. Għaqdiet li għandhom struttura organizzattiva sempliċi, li jaħdmu fuq bażi volontarja u għandhom skop soċjali, edukattiv, kulturali jew ambjentali.\n
- b. Ma jagħmlux qligħ kummerċjali u/jew ma jirċievux fondi pubbliċi b'mod regolari jew fuq skala estensiva.\n
- c. Jistgħu jirreġistraw mal-awtorità kompetenti b'mod sempliċi, u huma suġġetti għal obbligi amministrattivi minimi u adattati għall-kapaċità tagħhom.

Livell 2 — NGOs u Għaqdiet tas-Settur Terz

- a. Għaqdiet organizzati b'mod formali, li jistgħu joperaw f'oqsma ta' interess pubbliku jew settorjali (bħal drittijiet umani, ambjent, kultura, għajnuna umanitarja, eċċ.).\n
- b. Jistgħu jirċievu donazzjonijiet, jorganizzaw kampanji jew jimpjegaw staff fuq skala limitata.\n
- c. Ikunu obbligati għal registrazzjoni uffiċjali u għall-preżentazzjoni ta' rapporti amministrattivi u finanzjarji skont daqs u attività.

Livell 3 — Fornituri ta' Servizi u Entitajiet li jirċievu Fondi Pubbliċi

- a. Dawn huma għaqdiet stabbiliti li jipprovdu servizzi direttament lill-pubbliku jew lill-istat (eż. servizzi soċjali, saħħa, edukazzjoni, eċċ.).\n

- b. Joperaw fuq skala kbira jew jirċievu fondi pubbliċi jew Ewropej taħt ftehim uffiċjali (bħal Public Social Partnerships - PSPs).\n
- c. Ikollhom obbligi estensivi ta' governanza, rendikont, u awditjar skont standards nazzjonali u Ewropej.

- 2. Il-livell li fuqu tiġi klassifikata għaqda jiddetermina, b'mod proporzjonat u ġust, l-obbligi tagħha fir-rigward ta':\n
 - a. Ir-rekwiżiti ta' reġistrazzjoni jew notifika;\n
 - b. Il-livell ta' rendikont finanzjarju u amministrattiv;\n
 - c. Ir-responsabbiltajiet ta' governanza interna;\n
 - d. Il-monitoraġġ u l-konformità mal-awtorità regolatorja.
- 3. Il-kriterji għall-klassifikazzjoni għandhom jiġu determinati u ppubblikati mill-awtorità kompetenti, u għandhom jiġu riveduti b'mod regolari sabiex jirriflettu l-iżvilupp u d-dinamika tas-settur volontarju.

Artikolu 3 — Registrazzjoni u Proċess ta' Notifika

1. Sabiex jiġi żgurat bilanċ bejn is-semplikità amministrattiva u l-bżonn ta' trasparenza u monitoraġġ pubbliku, il-proċess ta' registrazzjoni u/jew notifika għall-għaqdiet volontarji għandu jiġi differenzjat skont il-livell tal-għaqda kif definit fl-Artikolu 2 ta' dan il-qafas.
2. **Għaqdiet Klassifikati taħt Livell 0 u Livell 1:**
 - a. Għaqdiet informali jew komunitarji ta' livell baxx, li ma jiġbrux fondi finanzjarji regolari u ma joperawx b'attivitajiet kummerċjali jew ta' ġbir ta' fondi b'mod estensiv, **mhumieq obbligati jirreġistraw** mal-awtorità regolatorja (Awtorità Nazzjonali għall-Volontarjat).\n
 - b. Dawn l-għaqdiet jistgħu jagħmlu **notifika fakultattiva** lill-awtorità biex jiġu rikonnoxxuti għall-finijiet ta' parteċipazzjoni f'inizjattivi, taħriġ jew netwerking ma' entitajiet oħra. Din in-notifika tkun sempliċi u bla piżijiet legali formali.
3. **Għaqdiet Klassifikati taħt Livell 2 u Livell 3:**
 - a. Għaqdiet li jaħdmu fuq skala aktar formali, jirċievu donazzjonijiet jew fondi pubbliċi, jew jimpjegaw staff għal servizzi komunitarji, għandhom l-obbligu li **jagħmlu proċess ta' registrazzjoni** jew **notifika obbligatorja** skont in-natura legali tagħhom u l-funzjoni li jservu.\n
 - b. Il-proċess ta' registrazzjoni għandu jkun differenzjat bħala:\n
 - *Notifika Regolatorja*: għal għaqdiet ta' natura mhux kummerċjali iżda li jeħtieġu monitoraġġ minimu (eż. NGOs mhux finanzjati pubblikament);\n
 - *Registrazzjoni Formali*: għal għaqdiet li jirċievu fondi pubbliċi, jipprovdu servizzi taħt kuntratt, jew għandhom impatt regolari fuq segmenti vulnerabbli tas-soċjetà.
4. **Dokumentazzjoni Meħtieġa:**

Għal finijiet ta' registrazzjoni jew notifika, l-għaqdiet għandhom jippreżentaw:\n

 - a. Statut jew regolamenti interni;\n
 - b. Lista ta' amministraturi jew membri responsabbli;\n
 - c. Għanijiet u skopijiet soċjali jew komunitarji;\n
 - d. Informazzjoni dwar l-attivitajiet ippjanati;\n
 - e. Id-dikjarazzjoni tal-kategorija u l-livell li fuqu tkun klassifikata l-għaqda.
5. Il-proċeduri kollha ta' registrazzjoni għandhom ikunu **proporzjonati mal-kapaċità u r-riżorsi tal-għaqda**, u għandhom ikunu aċċessibbli bi proċessi diġitali sempliċi fejn possibbli.
6. Għaqdiet reġistrati għandhom jiġu inklużi f'**reġistru nazzjonali pubbliku** li jista' jiġi aċċessat b'mod trasparenti, filwaqt li d-data personali sensittiva tiġi protetta skont ir-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data (GDPR).

Artikolu 4 — Awtorità Nazzjonali għall-Volontarjat (ANV)

1. L-Uffiċċju tal-Kummissarju għall-Għaqdiet Volontarji, kif stipulat fil-Kapitolu 492 tal-Liġijiet ta' Malta, għandu jiġi riformat u trasformat fi entità ġdida u awtonoma bl-isem **Awtorità Nazzjonali għall-Volontarjat (ANV)**, li tkun taħt is-superviżjoni tal-Parlament iżda tħaddem **mandat indipendenti u mhux esekuttiv**.
2. L-ANV għandha tkun imwaqqfa bħala **awtorità pubblika mhux regolatorja pura**, iżda b'rwol ta' **monitoraġġ, promozzjoni, appoġġ u gwida** lis-settur volontarju. L-ANV għandha timxi skont il-prinċipji ta' trasparenza, proporzjonalità, servizz pubbliku u rispett lejn id-drittijiet fundamentali.
3. Il-funzjonijiet ewlenin tal-Awtorità għandhom ikunu dawn li ġejjin:

a. Promozzjoni u Appoġġ

L-ANV għandha taħdem biex tippromwovi l-volontarjat bħala valur soċjali u ċiviku, ttipprovdi taħriġ, gwida u support amministrattiv lill-għaqdiet volontarji u tiffaċilita l-iżvilupp sostenibbli tas-settur.

b. Medjazzjoni u Konsultazzjoni

L-Awtorità għandha taħdem bħala **punt ta' riferiment u medjazzjoni imparzjali** fi kwistjonijiet bejn l-għaqdiet u partijiet oħra (inklużi awtoritajiet pubbliċi). Għandha wkoll torganizza fora regolari ta' konsultazzjoni mal-għaqdiet reġistrati jew irreġistrabbli.

c. Harsien tad-Drittijiet u l-Awtonomija

L-ANV m'għandhiex tkun awtorizzata tiehu **deċiżjonijiet sanzjonatorji jew eżekuttivi li jinvolvu t-tmiem tal-operat, is-sospensjoni jew id-dissoluzzjoni ta' għaqdiet volontarji** hlief fejn jeżisti ordni ġudizzjarju espress minn qorti kompetenti, jew fuq rakkomandazzjoni tal-Ombudsman tas-Settur Soċjali wara investigazzjoni indipendenti.

d. Ċertifikazzjoni u Valutazzjoni

L-ANV tista' ttipprovdi ċertifikazzjoni fakultattiva għal standards ta' kwalità fl-amministrazzjoni interna tal-għaqdiet, fuq bażi ta' talba mill-istess għaqdiet, iżda mingħajr impatt regolatorju fuq l-eżistenza legali tagħhom.

e. Parteċipazzjoni Ewropea u Internazzjonali

L-Awtorità għandha tirrapreżenta lis-settur volontarju Malti fi strutturi, networks u inizjattivi Ewropej u internazzjonali li għandhom x'jaqsmu mal-governanza, il-volontarjat u s-soċjetà ċivili.

4. Għall-finijiet ta' trasparenza u responsabilità pubblika, l-Awtorità għandha:\n
 - a. Tissottometti rapport annwali dwar l-istat tas-settur volontarju lill-Parlament;\n
 - b. Tagħmel pubbliċi l-linji gwida u l-kriterji kollha ta' monitoraġġ jew appoġġ;\n
 - c. Taħtar bord konsultattiv b'maġġoranza ta' rappreżentanti eletti mill-għaqdiet stess.
5. L-ANV m'għandhiex tipparteċipa f'attivitajiet ta' **kontroll investigattiv, dixxiplinarju jew infurzar legali**, hlief f'kollaborazzjoni trasparenti u limitata ma' awtoritajiet kompetenti bħal:\n
 - l-Aġenzija għas-Servizzi Soċjali;\n
 - il-Kummissjoni għall-Persuni b'Diżabilità;\n
 - l-Awtorità tat-Taxxi;\n
 - u fejn applikabbli, il-Qorti Ċivili jew l-Ombudsman.

Artikolu 5 — Drittijiet u Protezzjoni tal-Għaqdiet Volontarji

1. L-għaqdiet volontarji, kemm dawk formali kif ukoll dawk informali skont il-livell ta' klassifikazzjoni tagħhom f'dan il-qafas legali, għandhom jiġu rikonnoxxuti bħala partijiet attivi u leġittimi tas-soċjetà ċivili, u għandhom igawdu minn set ta' drittijiet fundamentali li jiggarrantixxu l-awtonomija, il-protezzjoni legali u l-aċċess ġust għall-ġustizzja amministrattiva u ġudizzjarja.
2. B'mod partikulari, kull għaqda volontarja għandha d-dritt għal:

a. Awtonomija Organizzattiva

L-għaqdiet għandhom il-libertà li jistabbilixxu l-għanijiet tagħhom, jorganizzaw l-istruttura interna tagħhom, jagħmlu laqgħat, jaħtru l-mexxejja tagħhom, u jiddeċiedu dwar l-attivitajiet u l-operazzjonijiet tagħhom mingħajr interferenza mhux ġustifikata minn awtoritajiet esterni, sakemm dawn l-attivitajiet ma jmorru kontra l-liġi pubblika jew ordni pubbliku.

b. Proċess Ġust f'Kull Kontroll jew Investigazzjoni

Kull forma ta' kontroll, verifika jew investigazzjoni mill-awtoritajiet pubbliċi għandha ssir b'rispett għall-prinċipji ta' trasparenza, legalità, proporzjonalità u n-newtralità. L-għaqdiet għandhom:

- jiġu informati bil-miktub dwar ir-raġuni u l-ambitu tal-kontroll jew investigazzjoni;
- jingħataw terminu raġonevoli biex iwieġbu u jipprezentaw il-pożizzjoni tagħhom;
- ikollhom aċċess għad-dokumenti li jikkonċernaw l-eżerċizzju ta' dak il-proċess;
- ikunu rappreżentati minn persuna ta' fiduċja jew konsulent legali jekk ikunu jixtiequ.

c. Dritt għal Appell Indipendenti u Effettiv

Kull għaqda għandha d-dritt li tappella b'mod effettiv kontra kull deċiżjoni amministrattiva li taffettwa l-operat tagħha, inkluż id-deċiżjonijiet dwar reġistrazzjoni, status legali, restrizzjonijiet fuq attivitajiet, jew kwistjonijiet relatati ma' rendikont.

Dan l-appell għandu:

- jitressaq quddiem bord ta' reviżjoni indipendenti minn awtoritajiet eżekuttivi;
- joffri proċedura imparzjali, trasparenti u b'termini ċari;

- jirrispetta l-prinċipji tal-ġustizzja naturali u l-audi alteram partem;\n
- ikun aċċessibbli bla piż finanzjarju mhux proporzjonat, speċjalment għal għaqdiet żgħir jew mingħajr riżorsi.

3. Barra minn hekk, għandu jkun hemm garanziji legali li jipproteġu lill-għaqdiet minn:
 - diskriminazzjoni jew trattament ingust fuq bażi ta' fehma, għan soċjali, orjentazzjoni reliġjuża, politika jew oħra;\n
 - arbitrarjetà fl-interpretazzjoni tal-liġi jew f'sanzjonijiet;\n
 - interferenza mhux ġustifikata f'drittijiet organizzattivi, komunikattivi u operattivi.
4. L-istat għandu jiżgura l-harsien ta' dawn id-drittijiet permezz ta':
 - dispożizzjonijiet ċari u infurzabbli f'dan il-qafas legali;\n
 - mekkaniżmi ta' rimedju legali adegwati u ġusti;\n
 - edukazzjoni legali lill-entitajiet pubbliċi dwar id-drittijiet u l-libertajiet tas-settur volontarju;\n
 - indipendenza ta' kull korp li jinvestiga jew jiddeċiedi fuq dawn il-kwistjonijiet.

Artikolu 6 — Rendikont u Trasparenza Proporzjonata

1. Għall-finijiet ta' ġestjoni trasparenti, accountability pubblika u integrità amministrattiva, kull għaqda volontarja li tkun registrata jew irregistrabbli taħt dan il-qafas legali għandha l-obbligu li tippreżenta rapport annwali dwar l-operat u l-finanzi tagħha. Dan l-obbligu għandu jkun **proporzjonat** mad-daqs, ir-riżorsi u l-attività tal-għaqda, sabiex jiġi evitati piżijiet sproporzjonati, b'mod partikolari fuq l-għaqdiet żgħir jew dawk mingħajr skop kummerċjali.
2. Għaqdiet jiġi kklassifikati f'kategoriji finanzjarji differenti skont id-dhul annwali totali tagħhom, u għandhom jissottomettu rapporti skont il-limiti segwenti:

a. Kategorija A — Dhul annwali sa €25,000:

- L-għaqda għandha tippreżenta **rapport finanzjarju sempliċi**, ibbażat fuq formula standardizzata pprovduta mill-Awtorità Nazzjonali għall-Volontarjat (ANV);\n
- Il-rapport għandu jinkludi stqarrija tad-dhul u n-nefqa, lista bażika tal-attivitajiet annwali u konferma tal-konformità amministrattiva;\n
- Ma hemmx obbligu għal awditjar estern.

b. Kategorija B — Dhul annwali bejn €25,001 u €95,000:

- L-għaqda għandha tippreżenta **rapport finanzjarju standard** ibbażat fuq qafas ta' kontabilità sempliċi (eż. forma abbreviata ta' GAPSME);\n
- Il-rapport għandu jinkludi bilanċ bażiku, lista tad-donazzjonijiet jew fondi riċevuti, u dikjarazzjoni ta' konformità mal-iskopijiet tal-għaqda;\n
- Awditjar estern mhux meħtieġ iżda jista' jsir fuq bażi volontarja.

c. Kategorija C — Dhul annwali bejn €95,001 u €499,999:

- L-għaqda għandha tippreżenta **rapport finanzjarju komplut** f'format kompatibbli mal-GAPSME (General Accounting Principles for Small and Medium Entities);\n
- Awditjar minn awditur kwalifikat huwa **fakultattiv** iżda rakkomandat, speċjalment meta l-għaqda tgħaddi minn żvilupp rapidu jew tipparteċipa f'fondi pubbliċi limitati.

d. Kategorija D — Dhul annwali ta' €500,000 jew aktar u/jew għaqdiet li għandhom ftehim ta' Fornitur ta' Servizz Pubbliku (PSP):

- Obbligu li jiġi sottomess **rapport finanzjarju awditat** skont GAPSME, inkluża opinjoni formali minn awditur estern liċenzjat;\n

– Il-rapport għandu jinkludi:\n

i. stqarrijiet finanzjarji kompluti;\n

ii. rendikont dwar l-użu ta' fondi pubbliċi jew Ewropej;\n

iii. rapport dwar ir-riskji operattivi u l-effiċjenza tas-servizzi pprovduti;\n

– Dan ir-rekwiżit japplika wkoll jekk il-għaqda tkun qed topera taħt ftehim uffiċjali mal-Gvern jew aġenziji tiegħu.

3. L-Awtorità għandha ttipprovdi linji gwida u mudelli (templates) sabiex tiffaċilita l-kompilazzjoni tar-rapporti b'mod uniformi u faċli biex jintuża minn għaqdiet ta' kull daqs.
4. Għaqdiet li jonqsu milli jipprezentaw ir-rapport skont il-kategorija tagħhom jistgħu jkunu soġġetti għal azzjonijiet korrettivi gradwali u proporzjonati, li jistgħu jinkludu twissija formali, sospensjoni temporanja tar-registrazzjoni jew riferiment lill-awtoritajiet kompetenti, iżda dejjem bi dritt għal appell kif stipulat fl-Artikolu 5 ta' dan il-qafas.

Artikolu 7 — Il-Kunsill Nazzjonali tas-Settur Volontarju

1. Għall-finijiet ta' rappreżentanza, parteċipazzjoni demokratika u konsultazzjoni effettiva tas-settur volontarju f'Malta, għandu jitwaqqaf **Kunsill Nazzjonali tas-Settur Volontarju (KNSV)**, bħala entità **indipendenti u mhux governattiva** li tirrappreżenta l-interessi ġenerali u settorjali tal-għaqdiet volontarji fil-pajjiż.
2. Il-KNSV għandu jkun magħmul minn numru ta' membri eletti b'mod trasparenti u rappreżentattiv **mill-għaqdiet stess**, fuq bażi proporzjonata mal-kategoriji ta' klassifikazzjoni tagħhom, kif ukoll rappreżentanti minn setturi speċifiċi bħall-ambjent, is-servizzi soċjali, il-kultura, l-edukazzjoni, u l-iżvilupp komunitarju.
3. Il-kompożizzjoni, il-mandat u r-regoli interni tal-Kunsill għandhom jiġu regolati minn **statut pubbliku** approvat mill-għaqdiet elegibbli u approvat mill-Awtorità Nazzjonali għall-Volontarjat (ANV), iżda b'mod li jiggarrantixxi **awtonomija sħiħa u indipendenza funzjonali**.
4. Il-KNSV għandu jservi bħala **korp konsultattiv, rappreżentattiv u monitoraġġi**, b'rwole ewlenin fosthom:

a. Konsultazzjoni dwar Politika u Legiżlazzjoni

- Jipparteċipa fil-proċess ta' tfassil, reviżjoni u valutazzjoni ta' politika pubblika relatata mal-volontarjat u s-soċjetà ċivili;\n
- Jipprovdi opinjonijiet u rakkomandazzjonijiet lill-Gvern, lill-Parlament, lill-ANV u entitajiet oħra.

b. Monitoraġġ u Rapportar

- Jeżerċita funzjoni ta' monitoraġġ fuq l-implimentazzjoni tal-politika nazzjonali dwar il-volontarjat;\n
- Ippubblika **rapport annwali dwar is-settur volontarju** inklużi ostakoli, suċċessi u proposti ta' titjib.

c. Rappreżentanza tas-Settur

- Jirrappreżenta lis-settur volontarju f'fora nazzjonali, Ewropej u internazzjonali;\n
- Jiffaċilita d-djalogu ma' istituzzjonijiet pubbliċi u oħrajn.

d. Promozzjoni ta' Standards u Etika

- Iżomm u jippromwovi kodiċi ta' etika volontarja, trasparenza u governanza tajba fil-funzjonament tal-għaqdiet;\n

– Jikkollabora mal-ANV f' inizjattivi ta' taħriġ, assistenza teknika u żvilupp organizzattiv.

5. Il-Kunsill għandu jkun **entità mhux profittabbli** u mhux regolatorja, u l-membri tiegħu għandhom jaġixxu f'interess pubbliku u bla kunflitti ta' interess.
6. Il-KNSV għandu jirċievi **riżorsi u sapport strutturali** mingħand l-ANV jew minn fondi Ewropej u internazzjonali sabiex ikun jista' jwettaq il-mandat tiegħu b'mod effettiv, iżda **bla influwenza politika jew governattiva fuq l-operat tiegħu.**

Artiklu 8 — Karta tad-Drittijiet tal-Għaqdiet Volontarji

1. Għaqdiet volontarji għandhom id-dritt fundamentali li jiġu rikonoxxuti u joperaw b'mod legali, mingħajr restrizzjonijiet mhux ġustifikati, sabiex jinkisbu l-għanijiet tagħhom fil-limiti tal-liġi.
2. B'mod speċifiku, dan jinkludi d-drittijiet li ġejjin:

a. Dritt għall-Eżistenza Legali

Għaqdiet volontarji għandhom id-dritt li jiġu rreġistrati u rikonoxxuti formalment bħala entitajiet legali, sabiex ikunu jistgħu jimpenjaw ruħhom f'attivitajiet soċjali, edukattivi, kulturali, ambjentali jew oħrajn b'mod legittimu u trasparenti.

b. Dritt għall-Operat Awtonomu

Għaqdiet għandhom il-libertà li jorganizzaw u jmexxu l-attivitajiet tagħhom b'mod indipendenti mingħajr interferenza mhux meħtieġa mill-awtoritajiet pubbliċi jew privati, fil-limiti tal-liġijiet u r-regolamenti applikabbli.

c. Dritt għall-Libertà ta' Espressjoni u Inizjattiva

Għaqdiet għandhom il-hila li jesprimu l-fehmiet u l-ideat tagħhom liberament, u jieħdu l-inizjattivi meħtieġa biex jilhqqu l-missjoni tagħhom, inkluż permezz ta' kampanji, edukazzjoni u attivitajiet oħra ta' sensibilizzazzjoni.

d. Dritt għall-Appell Amministrattiv u Ġudizzjarju

Għaqdiet għandhom il-protezzjoni legali li, fi każ ta' deċiżjonijiet amministrattivi jew atti li jfixklu l-operat tagħhom, jistgħu jappellaw jew jirrikorru quddiem il-qrati jew awtoritajiet kompetenti biex jiddefendu d-drittijiet tagħhom b'mod ġust u effettiv.

3. Dawn id-drittijiet għandhom jiġu rispettati, protetti u promossi kemm mill-awtoritajiet pubbliċi kif ukoll mill-entitajiet privati, sabiex tiġi żgurata l-kuraġġ u l-involviment sostenibbli ta' għaqdiet volontarji fil-ħajja soċjali u demokrattika tal-pajjiż.

Artikolu 9 — Dispożizzjonijiet Finali

1. Dan il-qafas regolatorju għandu jiġi integrat bħala parti minn liġi ġdida kompletament magħmula jew bħala emenda sostanzjali u komprensiva għall-Kap. 492 tal-Liġijiet ta' Malta, sabiex jiġi assigurat allinjament effettiv mal-bżonnijiet attwali tal-ħajja soċjali u tal-qasam tal-għaqdiet volontarji.
2. Il-proċess ta' formulazzjoni u approvazzjoni tal-liġi għandu jkun ibbażat fuq prinċipji ta' trasparenza, parteċipazzjoni wiesgħa, u konsultazzjoni effettiva mal-istakeholders rilevanti, inklużi l-għaqdiet volontarji, esperti legali, u rappreżentanti ċivili.
3. Il-liġi trid tkun miktuba b'mod ċar, sempliċi, u aċċessibbli, b'lingwaġġ li jkun faċilment tifhim mill-pubbliku ġenerali, inkluż minn ċittadini ordinarji li mhumiex professjonisti fil-qasam legali, sabiex tiġi promossa l-informazzjoni, l-involviment u l-eżerċizzju effettiv tad-drittijiet u d-doveri tal-għaqdiet volontarji.
4. Il-liġi għandha tinkludi mekkaniżmi prattiċi u effettivi ta' implimentazzjoni, moniterizzazzjoni, u evalwazzjoni kontinwa, biex tiġi żgurata l-konsistenza u l-ġustizzja fl-applikazzjoni tagħha fuq l-għaqdiet volontarji kollha fil-pajjiż.
5. Barra minn hekk, għandu jkun hemm ukoll previżjoni ċara dwar il-mezzi ta' edukazzjoni, informazzjoni, u appoġġ tekniku għall-għaqdiet volontarji, sabiex jingħataw l-għodda meħtieġa biex jimxu fuq linja ta' amministrazzjoni tajba u sostenibbli.

Artikolu 10: Għaqdiet Volontarji

Dawn l-artikoli għandhom l-għan li jassiguraw li l-għaqdiet volontarji jkunu jistgħu jiffunzjonaw b'mod sempliċi, legittimu u trasparenti, waqt li jitnaqqas il-piż burokratiku u tiġi promossa l-partecipazzjoni attiva taċ-ċittadini.

ARTIKOLU 10:1 — Reġistrazzjoni u Enrolment (Mhux Obligattorja)

1. Reġistrazzjoni mal-Kummissarju għall-Għaqdiet Volontarji

Kull għaqda volontarja li tixtieq tkun rikonoxxuta legalment bħala "organizzazzjoni volontarja" għandha tkun irreġistrata jew enrole mal-Kummissarju għall-Għaqdiet Volontarji, skont il-Kapitolu 492 tal-Liġijiet ta' Malta. Ir-reġistrazzjoni tagħti status ġuridiku lill-għaqda u tippermettilha twettaq attivitajiet volontarji b'mod regolat u trasparenti.

2. Proċess ta' enrolment sempliċi u aċċessibbli

Il-proċess ta' reġistrazzjoni u enrolment għandu jkun ċar, proporzjonat u aċċessibbli għal kulhadd, speċjalment għal dawk bla riżorsi. Il-proċedura għandha tkun ibbażata fuq prinċipji ta' amministrazzjoni tajba, b'sistema online, dokumentazzjoni minima, u assistenza diretta mill-Uffiċċju tal-Kummissarju sabiex jitnaqqsu l-piżijiet burokratiċi u jiġu mhegġa aktar inizjattivi ċivili.

3. Għaqdiet mhux irreġistrati

Għaqdiet jew gruppi ta' persuni li jagħżlu b'mod volontarju li **ma jirreġistrawx**, għandhom xorta jkunu jistgħu joperaw **bħala inizjattivi ċivili mhux formali**, sakemm:

- ma jiksru xi liġi nazzjonali jew internazzjonali;
- jinfurmaw lill-Kummissarju dwar l-eżistenza tagħhom;
- ma jinvolvux ruħhom f'attivitajiet li huma ristretti skont il-liġi.

4. Limitazzjonijiet legali fuq għaqdiet mhux irreġistrati

Skont il-Kap. 492, għaqdiet li ma jkunux irreġistrati mal-Kummissarju ma jkunux intitolati għal dawn id-drittijiet:

a. Raccolta ta' fondi monitarji:

Ma jistgħux jiġbru donazzjonijiet ta' flus jew jagħmlu kampanji ta' fund-raising, għax dan ikun ksur tal-liġi u jista' jgħib magħlu penalitajiet amministrattivi u kriminali.

b. Kontijiet bankarji:

Ma jkollhomx aċċess biex jifflu kontijiet bankarji f'isem l-ghaqda peress li l-istituzzjonijiet finanzjarji jehtiegu prova ta' registrazzjoni legali.

c. Aċċess għal fondi pubbliċi u grants:

Mhux intitolati japplikaw jew jirċievu finanzjament minghand il-Gvern, kunsilli lokali jew entitajiet pubbliċi oħra.

d. Attivitajiet kummerċjali:

Ma jistgħux jinvolvu ruħhom f'ebda forma ta' attività kummerċjali, bħal bejgħ ta' prodotti jew servizzi, anke jekk għall-ghanijiet ta' finanzjament proprju.

5. Hidma fil-ġid komuni minghajr fondi

Minkejja dan, inizjattivi mhux irregistrati li jservu **għall-ġid tas-soċjetà**, bħall-ġbir u t-tqassim ta' ikel, ħwejjeġ, oġġetti tad-dar jew għajnuna volontarja lill-persuni vulnerabbli, għandhom jiġu **mhegga**, sakemm:

- ma jinvolvux flus;
- l-oġġetti kollha jingabru u jingħataw **minghajr ebda hlas** jew benefiċċju personali;
- ma jsirx użu kummerċjali mill-ġhotjiet jew l-attivitajiet;
- jinżammu l-valuri ta' trasparenza u integrità.

ARTIKOLU 10:2 — Governanza u Amministrazzjoni

1. Kull ghaqda għandha jkollha statut sempliċi u ċar li jistabbilixxi l-ghanijiet tagħha u l-mod kif tittmexxa. Dan għandu jkun approvat mill-membri ta l-istess ghaqda u pprezentat lill-Kummissarju. (hadd ma jista jibdel jew iwaqqaf l-istatut hlief l-istess ghaqda)
2. L-amministrazzjoni għandha tkun magħmula minn persuni magħżula minn fost il-membri tagħhom,.
3. Il-formalitajiet ta' tmexxija għandhom jitnaqqsu għall-minimu, u jistgħu jinkludu laqgħat online, votazzjoni elettronika u komunikazzjoni permezz ta' mezzi diġitali.

ARTIKOLU 10:3 — Obbligi Finanzjarji

1. Għaqdiet għandhom jipprezentaw rendikont annwali finanzjarju sempliċi u trasparenti lill-Kummissarju. Dan għandu jkun mudell standard faċli biex jimtela, li jista' jsir online.
2. L-użu tal-fondi għandu jkun għall-għanijiet stabbiliti fl-istatut tal-għaqda, u ebda ammont m'għandu jintuża għal skopijiet personali jew mhux awtorizzati.
3. Għaqdiet b'dhul finanzjarju baxx jistgħu jiġu eżentati mir-rekwiżiti ta' awditjar, u minflok jipprezentaw formola ta' konferma ta' trasparenza.

ARTIKOLU 10:4 — Konformità u Trasparenza

1. Għaqdiet għandhom jaħdmu f'konformità mal-liġijiet kollha applikabbli, b'mod partikolari dwar il-ġestjoni tajba, l-użu ta' fondi pubbliċi, u l-prevenzjoni tal-ħasil tal-flus.
2. Għaqdiet għandhom jagħmlu pubblika informazzjoni bażika dwar il-missjoni tagħhom, il-proġetti ewlenin u d-dhul annwali fuq pjattaforma online pprovduta mill-Kummissarju.
3. Il-proċess ta' monitoraġġ għandu jkun edukattiv u mhux punittiv, bil-Kummissarju joffri gwida u mhux biss sorveljanza.

Dawn l-artikoli għandhom l-għan li jassiguraw li l-għaqdiet volontarji jkunu jistgħu jiffunzjonaw b'mod sempliċi, leġittimu u trasparenti, waqt li jitnaqqas il-piż burokratiku u tiġi promossa l-parteeċipazzjoni attiva taċ-ċittadini.

Artikolu 11: Il-Poteri, l-Obbligi u l-Mekkanizmi ta' Kontroll tal-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji (CVO) skont il-Kap. 492 u l-Qafas Legali Relattiv

Il-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji (CVO) għandu jithaddem b'mod strettament skont il-poteri u d-dmirijiet mogħtija fil-liġi Kap. 492, u b'rispett totali lejn il-liġijiet Maltin u dawk internazzjonali rilevanti li jfasslu l-

prinċipji ta' parteċipazzjoni soċjali, libertà ta' associazzjoni, u sħubija fil-qasam volontarju.

Il-poteri tal-Kummissarju għandhom ikunu mfassla biex jippermettu awtonomija ġusta u responsabbli tal-għaqdiet volontarji, u mhux bħala għodda ta' kontroll arbitrarju jew ta' restrizzjoni eċċessiva fuq l-operat tagħhom. Dan jiżgura li l-funzjonijiet ta' supervisjoni, regolazzjoni u appoġġ jibqgħu fil-limiti tal-leġiżlazzjoni, b'attenzjoni speċjali biex jiġu rispettati d-drittijiet fundamentali ta' kull għaqda.

Fil-każ li l-Kummissarju jinstab jidher li hemm nuqqas ta' konformità jew każ ta' mhemx qbil bejn l-operat ta' għaqda volontarja u d-disposizzjonijiet legali, huwa obligat li jwettaq proċess ta' investigazzjoni preliminari b'mod ġust u trasparenti. F'każ li l-problema ma tkunx tista' tiġi solvuta direttament mill-Uffiċċju tal-Kummissarju, huwa mitlub li jirreferi l-każ lill-awtoritajiet amministrattivi jew ġudizzjarji kompetenti, sabiex jittiehed azzjoni adegwata skont il-liġi.

Barra minn hekk, il-Kummissarju għandu jipprovdi għajnuna, informazzjoni u appoġġ tekniku lill-għaqdiet biex jgħin视角 jifhmu u jimplimentaw il-liġijiet b'mod korrett u effettiv. Dan jinkludi l-proċeduri ta' appell amministrattiv jew ġudizzjarju fejn applikabbli, biex tiġi garantita l-protezzjoni tal-interessi legittimi tal-għaqdiet u tal-membri tagħhom.

L-Uffiċċju tal-Kummissarju għandu jiżgura wkoll livell għoli ta' trasparenza u rendikontabilità f'kull hidma tiegħu, b'rapporti regolari ppubblikati għall-pubbliku u li jinkludu l-attivitajiet, il-każijiet trattati, u l-eżiti tal-investigazzjonijiet. Dan il-mezz huwa kruċjali biex tiġi żgurata l-fiduċja tal-pubbliku u tal-komunità volontarja fil-proċessi ta' ġestjoni u regolazzjoni.

Fl-aħħar mill-aħħar, il-mandat tal-Kummissarju għandu jiffoka fuq il-promozzjoni ta' qafas legali li jgħin lill-għaqdiet volontarji jimxu b'mod awtonomu, responsabbli u b'saħħtu, filwaqt li jipproteġi d-drittijiet tagħhom u jikkontribwixxi għall-benesseri soċjali tal-komunità kollha.

Artikolu 12: Proposta ta' Artikoli Ġodda għal Emenda fil-Kap. 492

Artikolu 12:1 — Promozzjoni tal-Għaqda u l-Kollaborazzjoni bejn l-Għaqdiet Volontarji

1. Il-Kummissarju għandu jippromwovi attivament l-għaqda, il-kooperazzjoni u s-solidarjetà bejn l-għaqdiet volontarji kollha rreġistrati u mhux rreġistrati.
2. Għandu jiġi evitat kull forma ta' firda, kompetizzjoni żejda jew trattament preferenzjali li jista' jfixxkel il-kollaborazzjoni bejn l-għaqdiet.
3. Il-Kummissarju għandu jiffaċilita forums regolari ta' djalogu bejn l-għaqdiet sabiex jiġu skambjati ideat u mħaddna inizjattivi kongunti.

Artikolu 12:2 — Ġestjoni Ugwali tal-Ġbir ta' Fondi u Avvenimenti Pubbliċi

1. Il-Kummissarju għandu jassigura li l-attivitajiet ta' ġbir ta' fondi organizzati mill-għaqdiet jiġu kkoordinati fuq livell nazzjonali.
2. Għandu jiġi żviluppat kalendarju nazzjonali ta' fundraising biex jiġi evitat kunflitt jew interferenza bejn attivitajiet differenti.
3. M'għandux jithalla li għaqda waħda tagħmel kampanja intenzjonata biex tfixxkel jew tagħti fastidju lill-oħra, speċjalment meta l-kalendarju diġà jkun ippubblikat. (Kull Għaqda ma tistgħax tagħmel izjed min 2 maratoni f'sena)
4. Imma jekk f'kas li ikun hemm il-bzonn din għandu jintallab permess lill Kummissarju.

Artikolu 12:3 — Faċilitajiet ta' Appoġġ fil-Binja tal-Kummissarju

1. L-Uffiċċju tal-Kummissarju għandu jinkludi spazji li jistgħu jintużaw b'xejn mill-għaqdiet volontarji, bħalma huma boardrooms, uffiċini ta' laqgħat, u spazji għal taħriġ.
2. Il-Kummissarju għandu jiżgura li dawn il-faċilitajiet ikunu aċċessibbli b'mod ġust u skedat għal kull għaqda li tapplika għalihom.
3. Dawn l-ispaceji għandhom jikkostitwixxu "Dar Nazzjonali tal-Volontarjat" miftuħa għal kulhadd.

Artikolu 12:4 — Kollaborazzjoni mal-Kunsilli Lokali

1. Il-Kummissarju għandu jaħdem b'mod kontinwu u strutturat mal-Kunsilli Lokali kollha sabiex jiġu identifikati l-htigijiet tal-għaqdiet li joperaw f'dawk il-komunitajiet.
2. Għandu jinkoraġġixxi l-Kunsilli sabiex jipprovdu spazji, għajnuna amministrattiva, u assistenza finanzjarja lill-għaqdiet (registrati) u assistenza oħra lill għaqdiet li ma humiex registrati imma attivi fil-lokalità.
3. Ftehimiet ta' kollaborazzjoni bejn l-Uffiċċju tal-Kummissarju u l-Kunsilli għandhom jiġu promossi u ppubblikati b'mod trasparenti.
4. Meta qed nġhidu kull għaqda Volontarja, tfisser anke dawk li ma tkunx ir registrata ma l-ufficju tal kummissarju.(Dejjem dawn ma jistghux jircievu finanzi)

Artikolu 12:5 — Parteċipazzjoni fil-Formazzjoni u l-Edukazzjoni Volontarja

1. Il-Kummissarju għandu jieħu sehem jew jirrappreżenta l-Uffiċċju tiegħu f'workshops, seminars u attivitajiet edukattivi relatati mal-volontarjat, meta jkun mitlub minn għaqdiet.
2. Għandu jinkoraġġixxi l-iżvilupp professjonali u l-formazzjoni kontinwa tal-volontiera permezz ta' inizjattivi pubbliċi.

Artikolu 12:6 — Prinċipji ta' Imġiba Ugwali u Trasparenza

1. Il-Kummissarju u l-istaff tiegħu għandhom dejjem iħaddnu prinċipji ta' ugwaljanza, integrità, u trasparenza fil-komunikazzjoni u l-ħidma tagħhom ma' kull entità jew persuna.
2. Kull għaqda għandha tkun trattata b'mod ugwali, bla ebda diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-fehma, l-istorja, l-orjentazzjoni jew is-settur tal-operat tagħha.
3. Proċessi interni għandhom jiġu dokumentati b'mod trasparenti u aċċessibbli għal reviżjoni pubblika jew ġudizzjarja jekk meħtieġ.

Artikolu 12:7 — Superviżjoni u Gwida Legiżlattiva lill-Għaqdiet

1. Il-Kummissarju għandu d-dmir li jissorvelja l-operat tal-għaqdiet sabiex jiġi żgurat li jikkonformaw mal-liġijiet applikabbli.
2. F'każijiet fejn tinħass xi forma ta' nuqqas ta' konformità, il-Kummissarju għandu joffri gwida u appoġġ qabel ma jieħu passi sanzjonatorji.
3. Għaqdiet għandhom ikollhom dritt li jfittxu assistenza legali jew amministrattiva mingħand l-Uffiċċju qabel jiġu sfurzati sanzjonijiet jew revoki ta' registrazzjoni.

ARTIKOLU 12:8 — Mandat u Ħatra tal-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji

1. Tul tal-Mandat u Limitazzjonijiet

- Il-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji għandu jinħatar għal mandat ta' **erba' (4) snin** biss. b'estensjoni ta' sena waħda. (jekk ikun hemm bzonn)
- Dan il-mandat **ma jistax jiġġedded** f'ebda ċirkustanza, sabiex jiġi evitat kull forma ta' dipendenza fuq il-kariga jew l-iżvilupp ta' strutturi ta' poter personali.
- Il-ħatra għandha sseħħ permezz ta' **sejha pubblika miftuha**, aċċessibbli għal kull ċittadin li jissodisfa l-kriterji legali u professjonali meħtieġa.

2. Indipendenza u Imparzialità

- Il-persuna magħżula bħala Kummissarju **ma tistax tkun involuta** f'kapaċità ta' tmexxija, membri tas-senior management jew rappreżentant formali f'ebda għaqda volontarja għal **mill-inqas tliet (3) snin** qabel id-data tal-ħatra.
- Il-Kummissarju m'għandux **ikollu jew iżomm impjieg iehor privat, pubbliku jew kummerċjali** li jista' **jikkonflitta direttament jew indirettament mal-funzjonijiet tiegħu** jew jinfluwenza l-għaqdiet volontarji b'mod żbilanċjat jew mhux etiku.

3. Etika, Trasparenza u Responsabbiltà

- Sabiex tiġi żgurata l-indipendenza, **kwalunkwe relazzjoni preċedenti** mal-għaqdiet trid tiġi **dikjarata b'mod ċar u pubbliku** fil-proċess tal-applikazzjoni u l-għażla.
- Il-Kummissarju għandu jiffirma **dikjarazzjoni ta' kunflitt ta' interessi**, li tiġi aġġornata kull sena jew f'każ ta' tibdil sinifikanti.

- Tista' tiġi stabbilita **kummissjoni indipendenti ta' monitoraġġ u etika**, biex tissorvelja u tirrapporta dwar l-imġiba u l-integrità tal-Kummissarju.

Dan l-artikolu għandu l-għan li jsaħħaħ **il-kredibilità, l-awtonomija u t-trasparenza** tal-Uffiċċju tal-Kummissarju, u jnaqqas ir-riskju ta' **kunflitti ta' interess** jew **influenzi mhux xierqa** fuq is-settur volontarju.

Dawn l-artikoli **huma kollha konformi mal-liġijiet Maltin u mal-prinċipji tad-dritt internazzjonali** relatati mal-libertà ta' assoċjazzjoni, l-ugwaljanza, il-governanza tajba u l-promozzjoni tas-settur ċivili. Hawn taħt nagħtik konferma b'analizi legali ta' kull aspett:

Konformità mal-Liġi Maltija

L-artikoli li pproponejna huma **konformi ma' Kapitolu 492** (Att dwar l-Organizzazzjonijiet Volontarji u l-Kunsill Malti għas-Settur Volontarju), b'mod speċjali ma' dawn il-prinċipji:

- **Artikolu 3:** li jirrikonoxxi d-dritt tal-għaqdiet volontarji li jeżistu u joperaw liberament;
- **Artikolu 6 u 7:** li jpoġġu l-funzjonijiet tal-Kummissarju bħala servizz ta' superviżjoni u appoġġ, mhux bħala entità punittiva;
- **Artikolu 10–12:** li jittrattaw it-trasparenza, l-informazzjoni u d-dritt ta' trattament ugwali;
- **Statut tal-Kunsill Malti għas-Settur Volontarju:** li jhegġeġ il-promozzjoni tal-valuri, l-iżvilupp u l-kollaborazzjoni bejn l-għaqdiet.

Konformità mal-Kostituzzjoni ta' Malta

Dawn il-proposti **ma jiksru** l-ebda dritt fundamentali protett taħt **Kapitolu IV tal-Kostituzzjoni ta' Malta**, bħal:

- **Artikolu 38:** Dritt għal proċess ġust u trasparenti;

- **Artikolu 41:** Dritt għall-libertà tal-espressjoni;
- **Artikolu 42:** Dritt għall-libertà ta' assoċjazzjoni;
- **Artikolu 45:** Dritt għall-ugwaljanza quddiem il-liġi u kontra d-diskriminazzjoni.

Konformità mal-Liġijiet u Trattati Internazzjonali

Il-proposti huma wkoll konformi ma':

1. **Il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (ECHR)**
 - Artikolu 11: Libertà ta' assoċjazzjoni.
 - Artikolu 14: Projbizzjoni tad-diskriminazzjoni.
2. **Il-Karta Fundamentali tad-Drittijiet tal-Unjoni Ewropea**
 - Artikolu 12: Libertà ta' għaqda.
 - Artikolu 21: Projbizzjoni ta' diskriminazzjoni.
 - Artikolu 41: Dritt għal amministrazzjoni tajba.
3. **Il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità (UNCPRD)**
 - Artikolu 4 u 29: Parteċipazzjoni fil-ħajja pubblika u appoġġ lil organizzazzjonijiet ċiviċi.

Raġunar Ġuridiku

Dawn l-artikoli jiffukaw fuq:

- **Appoġġ u mhux kontroll eċċessiv;**
- **Ugwaljanza ta' aċċess u opportunitajiet;**
- **Trasparenza u responsabbiltà pubblika;**
- **Servizz lejn is-settur volontarju b'rispett lejn id-dinjità u l-indipendenza ta' kull għaqda.**

Ma jintroduċux poteri arbitrarji, ma jnehhux drittijiet eżistenti, u lanqas ma jmorru kontra l-Kostituzzjoni jew trattati internazzjonali. Għall-kuntrarju, dawn isaħħu l-governanza demokratika tas-settur volontarju.

**Dan id-dokument huwa pprezentat bhala Minn Doninu (Malta) International
Bhala proposta għall-konsultazzjoni pubblika u għall-adozzjoni bhala l-bażi
ta' riforma ġenwina, ġusta u demokratika tas-settur volontarju f'Malta.**

**Chev. Jean Pierre Calleja
Leader / Founder
Doninu (Malta) International**